

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobců: a) **D. P.**, ev. č. X
b) **nezl. D. P.**, ev. č. X
oba st. přísl. X
v ČR pobytem X

oba zastoupeni Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem,
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 2. 9. 2021, č. j. OAM-450/ZA-ZA11-VL16-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 9. 2021, č.j. OAM-450/ZA-ZA11-VL16-2021, **se ruší** a věc se žalovanému **vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobcům **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

- IV. Ustanovenému zástupci žalobců Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátu, se sídlem Purkyňova 687/6, 702 00 Ostrava, se přiznává odměna za zastupování ve výši **11 120 Kč**, která mu bude vyplacena do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozsudku, a to z účtu Krajského soudu v Brně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci se domáhali zrušení rozhodnutí ze dne 2. 9. 2021, č. j. OAM-450/ZA-ZA11-VL18-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žaloba a její doplnění

2. Žalobci především namítali, že textace § 16 odst. 2 zákona o azylu zcela nepřipustným způsobem zpřísňuje užití institutu bezpečné země původu, neboť po žadateli požaduje prokázání toho, že jeho zemi původu nelze považovat za bezpečnou zemi, ačkoliv Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 (dále jen „směrnice“) zcela nepochybně hovoří o předložení důvodu. Český zákon tak zcela nepřipustně zaměňuje břemeno tvrzení za břemeno důkazní, což vede k systematicky přísnějšímu posuzování žádosti a znemožnění meritorního posouzení řady žádostí, které by měly být v souladu se směrnicí posouzeny meritorně. Český zákon o azylu tedy zcela překloupe smysl užití institut bezpečné země původu, neboť ve skutečnosti je třeba po členském státu požadovat, aby prokázal, že daná země splňuje celou řadu podmínek a v případě, že je splňuje nelze tento institut aplikovat, pokud žadatel předloží aspoň nějaké závažné důvody, pro které nelze předmětnou zemi v jeho případě považovat za bezpečnou. Ke svým konkrétním tvrzením pak žalobci uvedli, že žalobkyně žalovaného informovala o zvláštním nebezpečí, které ji hrozí kvůli angažmá jejího manžela a ochraně jeho dlužníka ze strany ukrajinských orgánů a z toho vyplývající vyšší stupeň ohrožení, než jaký existuje v případě jiných osob.
3. Žalobci shrnuli, že žalovaný zcela nepřipustně využil § 16 odst. 2 zákona o azylu, které je ve zjevném rozporu s institutem bezpečné země původu a výjimek z užití tohoto institutu zakotveného v článku 36 směrnice. Nelze proto akceptovat rozhodnutí žalovaného, který žádost žalobců meritorně neposoudil mimo jiné právě s odkazem na neprokázání toho, co ovšem žalobci, v případě, že by byly respektovány požadavky směrnice, prokazovat nemuseli.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve svém vyjádření především uvedl, že nesouhlasí s podanou žalobou, neboť neprokazuje pochybení správního orgánu při vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Důvody žalobců nezakládají skutkový stav, na základě kterého by prokázali, že v jejich případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu.
6. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání, neboť byly naplněny podmínky pro rozhodování soudu bez nařízení jednání ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) a c) s.ř.s.
7. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání. Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“* S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
8. Krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí pak vycházel nejen ze skutkového stavu zjištěného žalovaným ve správním řízení, ale přihlédl ve smyslu citovaného čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice též k obecně známým skutečnostem, tzn. aktuální situaci na Ukrajině (reáliím v zemi původu). Jak k tomuto ustanovení judikoval Nejvyšší správní soud, i za přímé aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ve vztahu k možnosti uplatňovat nové skutečnosti platí, že lze vznášet pouze takové, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 – 32).
9. Tento postup je v předmětné věci nezbytný. Je obecně známou skutečností, že dne 24. 2. 2022 započala Ruská federace invazi na Ukrajinu a následně došlo k rozpoutání války na území Ukrajiny. Konflikt na Ukrajině přitom již není izolován pouze na Doněckou a Luhanskou oblast jako v minulosti, ale dotýká se velké části ukrajinského území, včetně hlavního města Kyjev. Problémem na Ukrajině v současnosti už není pouze válečný konflikt, ale rovněž humanitární krize. V nyní posuzovaném případě je tak nesporné, že válka na Ukrajině představuje novou skutečnost, kterou žalobci nemohli uplatnit ve správním řízení a která nastala až po podání žaloby. Přestože žalobci na tuto skutečnost nepoukázali ani později, krajský soud k ní nyní musel přihlídnout z moci úřední.
10. Důsledky této změny okolností pro napadené rozhodnutí, jimž byla žádost žalobců zamítnuta postupem dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť žalobci přichází ze země, kterou Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, jsou nasnadě. Jedná se nepochybně o skutečnost, která mění náhled na situaci na Ukrajině do takové míry, že napadené rozhodnutí žalovaného jednoduše nemůže obstát. Krajský soud tedy dospěl po

přezkumu napadeného rozhodnutí zejm. ve světle nových událostí – válečného konfliktu na Ukrajině a humanitární krize – k závěru, že žalovaný je povinen nově vyhodnotit příběh žalobců z hlediska aktuálních informací o situaci na Ukrajině a zabývat se zejména otázkou rizika vážné újmy (§ 14a odst. 2 zákona o azylu) v případě návratu žalobců do země původu.

11. Ze shora uvedeného je zřejmé, že posouzení Ukrajiny jako bezpečné země původu k datu vydání rozhodnutí soudu již neobstojí. Soud se proti již dalšími žalobními námitkami nezabýval.

V. Závěr a náklady řízení

12. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
13. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)
14. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšný žalobce o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádal a krajský soud ani ze spisu nezjistil, že by mu nějaké náklady vznikly. Žalovaný byl v řízení neúspěšný. Proto krajský soud rozhodl, tak, že žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) a žalobci se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává (výrok III).
15. Ustanovenému zástupci žalobce soud přiznal odměnu za zastupování v tomto řízení na náklady státu (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovený zástupce má právo na odměnu, která se skládá z nákladů právního zastoupení ve smyslu vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, které spočívají ve dvou úkonech právní služby: převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) cit. vyhlášky a sepsání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky. Výše odměny byla určena postupem dle § 7 bod 5 ve spojení s § 12 odst. 4 advokátního tarifu v částce 2480 Kč za jeden úkon u jednoho žalobce. Odměna za 4 úkony (po dvou u každého žalobce) činí částku 9 920 Kč. K těmto úkonům právní služby náleží též náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy ustanovenému zástupci přísluší na jeho odměně za právní zastoupení v předmětné věci částka 11 120 Kč. Soud současně určil přiměřenou lhůtu k jejímu vyplacení z účtu zdejšího soudu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce